

Se a te BCG suki puipui?

Te suki puipui BCG e ave ki tamaliki kola e lasi te mafai o pokotia ne te TB.

Te suki puipui BCG e fesoasoani ki te teke atu o manu kola e fakamafua ne latou te TB kae fakagata ne ia te pokotia malosí o te tamaliki i te masaki tenei.

Te suki puipui BCG e se 'togi mo tamaliki mai lalo o te lima tausaga kola e lasi te mafai o pokotia ne te TB.

Kafai e isi ne au fesili io me fia maina atili koe, fakamolemole fesokotaki:

Igoa o te ofisa o te ola lei (public health service):

Fakatuatusi: _____

Telefoni: _____

Website: _____

Mo ne fakamatalaga atili:

www.health.govt.nz/tuberculosis

New Zealand Government

E maua fakamatalaga konei i te www.health.govt.nz io me ko te Fakapotopotoga ne taliagina i te DHB e pili atu. Revised February 2015. Tuvaluan. Code **HE2212**

immunise

their best protection

Te Suki Puipui BCG

Fakailoaga ki matua

Mo pepe mo tamaliki kola ka vave pokotia ne te masaki o te maamaa (TB)

immunise

their best protection

Ko oi e 'tau o ave ki ei te suki puipui BCG?

Te suki puipui Bacille Calmette-Guérin (BCG) e ave ki tamaliki mai lalo o te lima tausaga kola e lasi te mafai o pokotia latou ne te TB.

Tau tamaliki e lasi tena mafai o pokotia ne te TB, kae e to a ia i te kau e tau o suki i te BCG kae se 'togi manafai a ia:

- e nofo tasi i te fale io me mo kaaiga mo te tino tela e pokotia ne te TB io me ko oti ne pokotia i te TB
- se tokotasi o ana matua io me ko ana matua katoa io me ko tino e nofo i te fale io me ko tino tausi kola (i loto i te lima tausaga ko teka) ne nofo e tusa mo te ono masina io me silia atu i fenua kola e maluga te pokotia o te masaki ko te TB
- ka nofo i se tolu masina io me silia atu (i loto i te lima o tausaga muamua o olotou olaga) i atufenua kola e maluga te pokotia o te masaki ko te TB kae mafai o pokotia mai ia latou kola e pokotia ne te TB.

Tau fafine fakafanau me ko te tokita ka fautua atu manafai tau tamaliki e lasi te mafai o pokotia ne te TB. Te fakaasiga aoao mo te feitu tenei, ko laukele konei e lasi te pokotiaga o te TB:

- te lasiga o Afelika
- nai fenua o Amelika ki Saute
- Lusua mo malo mua o te Soviete
- te koniteneta foliki o India
- Saina, e aofia iei a Hong Kong; Taiwan (ROC)
- Saute ki Saegalaa o Asia (vagana i ei ko Singapore)
- nisi atufenua o te Pasefika (vagana i ei te Atu Kuki, Niue, Samoa, Tokelau mo Tonga).

Se a te TB?

- TB se masaki tela e pisi. E mafai o fakamafua ne ia te fitaa, taletale, te vela, mo te gaegae.
- TB e masani o pokotia ki maamaa, kae e mafai foki o pokotia a niisi koga o te foitino, pela mo koga fulafula, ivi, sokoga mo nonu. Pokotiaga malosi i te TB e mafai o fakamafua te masaki ko te meningitis.
- TB e mafai o pisi mai te tino ki te sua tino mai i te tale, puaki io me mafatua ki te ea.
- E nofo ki te 300 masaki TB i Niu Sila i tausaga taki tasi.

E puipui pefea taku tamaliki mai te TB?

E mafai ne koe o ave tau tamaliki ke suki i te suki puipui BCG. Te suki puipui BCG e fesoasoani ki tau tamaliki o teke atu a manu kola e fakamafua ne latou te TB, a ia e fesoasoani o fakagata tamaliki mai i te tulaga pokotia malosi ne te TB.

Te suki puipui tenei e suki ki tau tamaliki i te lima.

Se a te taimi lei ki taku tamaliki ke suki i te suki puipui BCG?

- E lei ke tuku atu te suki puipui ki tau tamaliki i loto o ne naai aso i te fanauga ke oko ki te ono masina i te matua, kae e mafai foki o suki puipui i soose taimi ke oko ki te lima tausaga.

- Kafai tau tamaliki ko matua atu mo te ono masina, ka fai a suksesukega ki ei ke onoono me ne pokotia a ia ne manu o te TB io me ikai. Mai i ikuga o te suksesukega tenei, ka fai i ei se ikuga e uiga mo tena suki puipui.

E fakatonu pefea ke fai te suki puipui o taku tamaliki?

E mafai ne koe o faipati ki tau fafine fakafanau io me ko te tokita ke fakatonu ne ia. Te sua auala, e fesokotaki koe ki te ofisa o te ola lei (public health service) e pili atu kae fakafesili ke faipati koe mo te Neesi BCG i kona.

Onoono ki te itulau fakaoti ki fakamatalaga atili mo te feitu tenei.

Se a te mea ka tupu manafai ko suki taku tamaliki?

E masani saale o isi se mea e faka'sae kae e seai ne pokotiaga leva e masani mafua mai i ei. Te lasiga o tamaliki e faka'sae se palaaga i te koga ne suki. Kafai ko mafu, e mafai o isi se mailoga o te palaaga.

- I te 1 ki te 6 vaiaso, ka mafai o sae se pusaaga foliki i te koga ne suki.
- Mai tua o te 6 ki te 12 vaiaso, te pusaaga ka mafai o fai pela me se tamaa palaaga. Kafai e tupu te mea tenei, e 'tau o 'tao a te mata o ia ki se koosi (gauze) ke sao se ea ki loto. Se fakapikigina ki se palasitaa.
- Te palaaga ka mafai o oko ki te tolu masina te taimi e mafu i ei, kae ka mafai o tu i ei te fagata. Te mea nei se mea loa e masani.

E pefea te malosi o te suki puipui tenei?

E ui i ei a te suki puipui BCG e se puipui ne ia mai te pokotia ne te TB, a ia e fesoasoani o fakagata tamaliki mai i te tulaga pokotia malosi ne te TB.

E pefea te leva o te puipuiga a te suki tenei?

A suksesukega e fakaasi mai me i te suki puipui BCG e puipui ne ia mai te pokotia malosi o te masaki TB ke oko ki te 15 tausaga mai tua o te sukiiga.